

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Koparjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90.—
za pol leta Din 45.—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22:50
za en mesec Din 7:50

V upravi stane mesečno Din 7.—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Nov ruski valjar.

Brezumna francoska politika nasproti Nemčiji in Rusiji je rodila uspeh, kakršnega je morala: Rusija in Nemčija sta se zvezali na življenje in smrt. Nihče ne more dvomiti, da sta ti dve državi poleg razglašene gospodarske pogodbe sklenili tudi tajno vojaško pogodbo najdalekosejšejšega značaja. Kaj to pomeni, je dovolj, ako si predočimo dejstvo, da bi štela združena rusko-nemška armada v vojni do 20 milijonov vojakov prve vrste in poleg tega najdovršnejše orožje in opremo. To bi bil šele pravi ruski valjar, kakor si strahotnejšega misliti ni mogoče, obrnjen topot proti tistim, ki so mu za njegovo delo v svetovni vojni izkazali tako malo hvaležnosti.

Kakor poroča francoski list »L' Eclair« se je med Rusijo in Nemčijo podpisala vojna konvencija 3. aprila 1922 v Berlinu. Vsebinska konvencije je po navedenem listu ta-le:

Nemški generalni štab se obvezuje, da opremi 180 ruskih pehotnih polkov z orožjem in pratežem in sploh z vsem, kar je v vojni potrebno. Vse to pošlje na določena mesta v Rusiji na lastne stroške in lastno odgovornost. Razen tega opremi nemški generalni štab 20 pehotnih divizij s težko in lahko artiljerijo.

Dalje izvede nemški generalni štab preosnovno črnomorskega brodovja, kateremu pošlje instruktorje, temeljem najnovjših vojnih izkušenj. Nemci popravijo ruske vojne ladje in dobavijo Rusom 500 aeroplanov. Nemci izsolajo ruske tehnične čete in jih opremijo z vsem potrebnim za 180 pehotnih polkov; razen tega ustanove 150 radiopostaj. Nemci izročijo Rusom v uporabo vse najnovejše iznajdbe na področju vojnih plinov in jim pošljejo posebne instruktore. Nemci otvorijo v Rusiji še letos več tovarn za municijo.

Temu nasproti se ruski generalni štab obvezuje, da izpolni konvencije iz leta 1919. in 1921., glasom katerih odstojijo Rusi Nemcem 20 vojnih ladij, ki pa ostanejo začasno v ruskih rokah. Rusija bo vzdrževala na svoji zapadni meji najmanj 18 pehotnih in 6 konjskih divizij. Dalje se Rusija obvezuje, da bo povzdignila železniški promet na progah Aleksandrovsk in Nikolajevsk ter v troogljju Minsk—Mokva—Petrograd na 12 vlakov dnevno.

Nemški in ruski generalni štab izdelata skupni organizacijski načrt, ki daje Rusiji pristop na Baltičsko morje. Začasno gre demarkacijska črta med nemškimi in ruski četami preko Salis—Volmar—Ostrova.

Rusi sicer zanikavajo, da bi bili sklenili kako pogodbo, vendar je z druge strani jasno, da se pripravljajo na nove vojaške pohode. Ti pa so mogoči v velikem obsegu, če Nemčija da Rusom svojo pomoč. Zato ne dvomimo o rusko-nemškem dogovoru.

To bi bil rusko-nemški odgovor na brezobzirni francoski kapitalistično nacionalistični pritisk. Strah nove vojne, kakor je še ni videl svet se dviga na obzorju. Tak uspeh je imperialističnemu miru napovedoval že Benedikt XV.

Kredit za mobilizacijo.

Belgrad, 18. maja. (Izvirno) Vojni minister zahteva od finančnega odbora odobrenje naknadnega kredita v znesku 200 milijonov dinarjev. Govori se, da je namenjen ta denar za kritje stroškov lanske mobilizacije. Finančni odbor je danes o tej zahtevi vojnega ministra dolgo razpravljaj. Razporejen za odobritev tega kredita ni posebno ugodno.

Današnja predborza.

Zagreb, 18. maja. (Izvirno) Budimpešta 35.75, Berlin 97.10, Italija 14.60—14.65, London 1288, dolarji 273, Pariz 25, Praga 530—533, Dunaj 2.90, Zürich 25.50.

Zürich, 18. maja. (Izvirno) Berlin 1.79, New York 502.55, London 23.21, Pariz 47.55, Italija 27.25, Praga 10, Budimpešta 0.87, Zagreb 1.90, Sofija 3.87, Varšava 0.13, Dunaj 0.055, avstrijske krone 0.055.

Dunaj, 18. maja. (Izvirno) Praga 185½, Zagreb 35, Budimpešta 12.27, Varšava 239, Italija 510, Bukarešta 68, London 429, New York 9650, Pariz 885, Zürich 1840, Berlin 33.50.

Odločen odgovor Rusije.
Proti Wranglovcem v Jugoslaviji.

Genova, 17. maja. (Izv.) Na današnji seji politične podkomisije je predsednik ruske delegacije Čičerin odgovoril na predloge konferenčnih držav: Kar tiče sestave nove komisije, ki bodi ločena v dva dela, se to ne krije z ruskimi predlogi. Ta sistem je popolnoma napačen in mu gre v velikem delu zasluga, da konča genovska konferenca s tako neznatnimi uspehi. Za ta predlog ruska delegacija ne more sprejeti odgovornosti, vendar bo tudi v bodoče porabila vsako priliko, da se doseže sporazum. Zato se bo Rusija tudi nove konference udeležila. — Proti izključitvi Nemčije iz nove konference Rusija odločno ugovarja, ker je njena udeležba pri reševanju kreditnih vprašanj, ki jih rusko-nemška pogodba sploh ne omenja, velikega praktičnega pomena. — Kar tiče kraja novega sestanka, je Rusiji na tem, da se vrši v državi, ki je z Rusijo zvezana potom pogodb in diplomatskega zastopstva. Želela bi ali Stockholm ali Rigo, iz spravljivosti pa bi pristala tudi na London ali Rim. — Glede sklepanja pogodb z Rusijo zavzema ruska delegacija stališče, da so v tem pogledu vse države slej ko prej popolnoma svobodne. Ako bi hotele nekatere države drugim to svobodo omejevati, bi bila Rusija prisiljena vprašanje svojega ravnanja ponovno proučiti, posebno tudi vprašanje svoje udeležbe v bodoči komisiji. — Predlog, naj bi

se države medsebojno obvezale, da druga druge ne bodo napadale, jemlje ruska delegacija z zadovoljstvom na znanje. Izjavlja pa, da bi smatrala Rusija vsak napad na katerokoli republik, ki so zvezane s sovjetsko Rusijo, za napad na Rusijo samo in bi odgovorila s sovražnostmi. Sicer pa se bodo tudi te republike držale obveznosti gornjega predloga, kar v njihovem imenu izjavlja. Treba je pa ta predlog še izpopolniti s tem, da se vključijo vanj tudi napadi tolp. Ta dostavek je pereč posebno za Rusijo, ker ima ruska sovjetska vlada listine v rokah, ki razkrivajo, da pripravljajo bivše Wranglove čete, ki se sedaj mude v deželah južnovzhodne Evrope (Jugoslaviji) napad na rusko sovjetsko republiko.

Na te izjave ruskega zastopnika je takoj odgovoril Lloyd George. Rekel je, da glede izključitve Nemčije nima ničesar več dodati, ker se je stvar že včeraj izčrpno pojasnila. Kar tiče sedeža za zborovanje strokovnjaške komisije je prav Haag najpripravnější, ker ima potrebno mednarodno ozračje. Da se sedanji ruski sistem in sistem ostalih držav ne dasta spraviti v sklad, je dognana stvar. Vendar sta se oba sistema začela zblíževati. Na Ruskem kljub nacionalizaciji obstoja zasebna lastnina. Zemlja je last kmetov in jih nihče ne more z nje pregnati.

Fašistovska akcija.

Ljubljana, dne 18. maja 1922.

Ko je padel včeraj dopoldne v »Mestnem domu« na zborovanju akademske omladine iz samokresa dalmatinskega fašista strel, se je občni zbor PDJA po preteku par minut prekinil. Predsednik je odredil nadaljevanje istega na univerzi in je šel prositi univerzitetnega tajnika, da dovoli dvorano bivšega deželnega dvorca. Rektorat je, vpoštevajoč nevarni položaj, odgovoril, da bo zavzel svoje stališče napram prošnji do 2. ure popoldne. Med tem časom se je ostalo dijaštvo pripravilo za vse morebitne slučaje, da parira teror dalmatinske bande. Stvar najbrže ni ostala prikriti policiji, ker je ukrenila od svoje strani vse potrebno. Iz mirnega razpoloženja in preračunjenega hladnokrvnega vedenja slovenskih akademikov je bilo sodeliti, da bo nadaljnji potek občnega zbora najbrže za Dalmatince silno nevaren. Vsled tega je rektorat do nadaljnjih ukrepov ukinil predavanja in izpite ter zaprl univerzo. Ker pa se je občni zbor moral izvršiti, je pristal rektor na pogajanja z akademsko deputacijo in je dovolil vstop v avlo pod sledečimi pogoji: 1. Sporna točka se umakne z dnevnega reda. 2. Zastopniki vseh kulturnih skupin in še 20 akademikov jamči s svojimi podpisi za miren potek občnega zbora, ki se je nato mirno izvršil. Pri volitvah je zmaga lista katoliškega dijaštva, ki je dobila v celotnem odboru 20 mandatov od 28, v centralnem pa 6 od 9. Novi predsednik pravnik Mirko Jeršič je prevzel predsedstvo z izrečnim pridržkom, da z novim odborom ne odgovarja za številne nerednosti odstopivšega in vseh prejšnjih odborov. V PDJA je namreč do včeraj vladala neomejeno demokratska omladina Žerjav-Kramer-Ribnikarjeve struje in dokazala svojo popolno gospodarsko nezmožnost tako, da stoji novi odbor pred silnimi težavami.

Dalmatinska »rasica« pa je zvečer po mestu patrolirala. Od Marijinega trga do Uniona, od Uniona do »Jutrove« tiskarne in nazaj. Gospodje fašisti so se krog polnoči vozili celo s fijakarji v nobel kočijah. Kakor se je izvedelo, so jugofašisti hoteli napasti »Akademski dom«. A so pravčasno prišli ob korajžo. In prav je tako! Doživeli bi bili nepričakovan teren; kajti katoliško dijaštvo bo obračunalo s fašistovskimi teroristi temeljito. Naša javnost je alarmirana. Fašisti naj se zavedo, da Kranjska ni Dalmacija in da bodo, če bodo še veliko izzivali, pošteno tepeni. S takimi napravimo Kranjci kratek proces in naj stoji za njimi kdor hoče. Slovenci na protektorje žvižgajo, protežirane pretepače pa zbikajo.

»Novi čas« v vsako hišo!

Wrangel protestira.

Belgrad, 18. maja. (Izvirno) Povodom oboroženih spopadov, do katerih je prišlo med Wranglovci in bolgarsko žandarmerijo, je general Wrangel odposlal brzojavko na zastopnika predsednika bolgarske vlade, kjer protestira proti postopanju bolgarskih oblasti in v kateri opominja Bolgare na 1. 1878., ko so ruske čete osvobodile Bolgarijo turškega jarma. Z ozirom na hvaležnost, ki jo dolguje Bolgarija Rusiji, on ne more odobravati postopanja bolgarske vlade in zato upa, da bo bolgarska državna oblast spremenila svoje držanje napram Rusom v Bolgariji. (Ta protest je velika nesramnost. Tuji vojaki se spopadejo z bolgarskimi orožniki in so tepeni. Nato pa Wrangel protestira proti bolgarski vladi.)

Ministerska odgovornost.

V včerajšnjem zakonodajnem odboru, ki je pretresal zakonski načrt o ministrski odgovornosti, so imeli zastopniki opozicije dr. Hohnjec, dr. Šimrak in zemljoradnik Lazić stvarne govore, ki so napravili na vladinovec globok utis. Poslanec dr. Hohnjec je izjavil, da minister ne sme biti odgovoren samo po določilih ustave, marveč tudi tedaj, kadar je njegovo delo nevarno za interese države. Dokazal je v svojem govoru, da je celokupno delo sedanje vlade od 28. junija 1921 dalje en sam velik niz kršitev ustave, izžemanje prečanov in odklanjanja vsake odgovornosti, parlament pa se je povsopel do narodnega glasovalnega avtomata. V istem smislu sta govorila ostala opozicijska govornika, vladni zagovorniki pa so le slabo branili svoje stališče. Večina je načrt sprejela s 17 proti 5 glasom.

Jugoslavija brez soli.

Belgrad, 18. maja. (Izvirno) Znano je, da finančno ministrstvo ni odobrilo pravočasno predloga monopolne uprave za uvoz potrebne količine soli v našo državo. Trgovci, ki poznajo »delavnost« v finančnem ministrstvu, so pa nakupili v inozemstvu velike količine soli, jo spravili na mejo ter čakali na ugodno priliko, ko bo finančno ministrstvo vsled popolnega pomanjkanja soli primorano izdati dovoljenje za uvoz soli. Soli so nakupili 2000 vagonov. Ugodni trenotek je res prišel in Kumanudi je izdal dovoljenje za uvoz. Ko so pa v parlamentu Kumanudija o tej zadevi interpellirali, je Kumanudi dovoljenje za uvoz preklical. Sol čaka na meji, Jugoslavija pa bo ostala brez soli, ker je monopol nima, uvoz pa je prepovedan. (Jugoslavlani bodo sedaj solili svoje jedi z demokrati, ki so »sol Jugoslavije«.)

Politični dogodki.

+ Da varčujemo? Sinočnji »Slov. Narod« se jezi nad tiste, ki so grajali, da bi se ukinila zagrebska bogoslovna fakulteta; pravi, da ti ljudje državi ne dovolijo varčevati, kar je vendar nujno potrebno. Dobro. Ne vemo, da-li stane državo bogoslovna fakulteta v Zagrebu četrt ali pol milijona ali celo milijon dinarjev, ki naj bi jih država porabila za najnujnejše stvari, nego je pravna vzgoja ljudstva in recimo, da je nujejših potreb dejansko v državi. Toda »Narod« naj moško pove svoje pošteno mnenje tudi o tem-le računu: Nemški knez Windischgrätz dobi za svojo vilo na Bledu 12 milijonov dinarjev (če ne še več?), a še poprave z opremo bodo ostale še najmanj 8 milijonov kron. Razen tega je država vrnila Windischgrätzu še njegovo veleposelstvo, vredno sto milijonov dinarjev. Vse to kralju za poročni dar. Sedaj pa štejmo: dva razkošna dvora v Belgradu, dvor v Dubrovniku, že projektirana dvora v Zagrebu in Ljubljani, grad na Bledu itd. Ali te in take izdatke zmore država, ki za 4 milijone katoliških Hrvatov ne more vzdrževati ene bogoslovne fakultete? Na to vprašanje naj nam odgovori »Narod«!

+ Jugoslovanski klub ugotavlja korupcijo. Na včerajšnji seji parlamenta so bili z 148 proti 50 glasovom sprejeti trije zakoni: Zakon o državnem računovodstvu, zakon o državni glavni kontroli in zakon o volivnih listah. K vsem trem zakonom je podal Jugoslovanski klub stvarne odklonilne izjave. O državnem računovodstvu pravi izjava, da ga vlada ne izvaja, da vlada v upravi zmešnjava, uradništvo pa ne prejema svojih plač, tako kot jim gre. O državni kontroli pravi, da je iluzoren, ker ni podano nobeno jamstvo, da se v bodoče ne bo izvajal koruptni strankarski režim. Zakon o volivnih listah pa odklanja prvič načelno, specijelno pa še zato, ker je drugačen za oblastne, srezke in občinske volitve. — Klub je zadel pravo. Vsak zakon je pri nas odveč, kajti vlada je prva, ki ga ne rešpektira.

+ Neresnice »Jutra«. Kolikor poročil je prineslo »Jutro« do sedaj o akademskem gibanju, — vsa so bila tendenciozna in lažljiva. »Jadranaši« so prav radi neresničnih poročil v »Jutru« prišli ob ves kredit med dijaštvom in v javnosti. Današnje »Jutro« pa naravnost laže, ko piše o včerajšnjem zborovanju PDJA. Med drugimi piše, da je nazval zastopnik katoliškega dijaštva ruske dijaške »Wranglove privandrance«. Govornik pa je dejal, dokazujoč, da bi tudi za naprej ne bila v društvu izključena politika, dobesedno takole: »Kdo nam dalje jamči, da ne bo v društvu dobilo premoč 150 članov Wranglove armade?« In to so ruski akademiki. Na druge neresnice niti ne reagiramo!

+ Robske duše. Naše stališče o spremembi naše notranje in zunanje politike je našlo nemilost v očeh starega patriota »Slov. Naroda«. Posebno se zgraža nad federativno republiko, boječ se menda, da bo že jutri dovršeno dejstvo. Mnenja je, da se je ta ideja med Slovenci čisto na novo rodila. Mož je očitvidno prespal zadnja leta in našega lista doslej najbrže niti videl ni. Če bi ne bil »Slov. Narod« tako zaostal, bi kot nacionalist lahko vedel, da je za našo državo prevažna zveza z Bolgarijo, da je treba delati na zedinjenju vseh južnih Slovanov, kar pa je v monarhistični in centralistični državi nemogoče. Ta argument bo morda razumel. Sicer pa »Slov. Narod« ne gre za argumente. Glavno je danes slinjenje navzgoraj. Na to meri ves »Narod« včerajšnji uvodnik, v katerem sprahuje, zakaj se ideja republike ni sprožila že pod Avstrijo. On sam odgovarja tako-le: »Zakaj ne? Ker je žvižgal nad njihovimi glavami avstrijski korobač in ker se niso upali niti kihniti, ako niso v to dobili posebnega dovoljenja z Dunaja. Bili so robske duše, ki so pasje ponižno služili svojemu gospodarju, ako tudi je nad njimi neprestano vihtel svoj bič.« — Recimo, da je vse tako res. Potem je jasno, da so se eni — in teh je veliko — iz svetovne vojske nekaj naučili in da nočejo biti več robske duše, in da se drugi — in teh je malo, med njimi »Slov. Narod« — iz svetovne vojske niso nič naučili ter da hočejo še dalje ostati hlapeci in lakaji.

+ Komuniste proti socialistom v Lipskem. Na shodu stavbnih delavcev, ki se je vršil 12. t. m. v Ljudskem domu v Lip-

skem, je prišlo do burnih prizorov, ko se je pričelo posvetovanje o predlogu, da bi komuniste izločili iz posvetovanj. Da so komunisti pričeli na to protestirati in demonstrirati, je umevno samo ob sebi. Po dovršenem delu se je zbralo več sto komunistov (zidarjev in tesarjev) pred ljudskim domom in so šod s silo razbili, pri čemer je prišlo do dejanskih spopadov.

Dnevni dogodki.

— Planet Merkur se te dni vidi na večernem nebu. Kmalu po solčnem zahodu se zasveti Večernica, in ko se malo bolj stemni, se prikaže na desno on nje — malo nižje — Merkur, ki je izmed planetov solncu najbližji. Zahaja ob poldesetih.

— Razkošna kuhinja. Zadnje čase z vso paro popravljajo kraljevo vilo na Bledu. Opremitelj se je odpeljal v Pariz, da tam prouči najmodernejši način opreme. Znano je, da je rumunski dvor s svojo bojarsko okolico najbolj razkošen v celi Evropi; to se sedaj prenese tudi v Jugoslavijo. Kakor pripovedujejo strokovnjaki, bo stalo popravilo Windischgrätzove vile najmanj 8 milijonov kron. Kuhinja je že dogotovljena in sicer tako razkošno, da nima noben evropski dvor take, razen rumunskega. — To z ozirom na vladajočo bedo in draginjo ne bo vplivalo posebno blazilno. Če pa bo to našo opombo smatral »Sl. Narod« za republikansko, naj radi nje prime tiste, ki so jo zakrivali, in ne nas!

— Zlati rudniki v češkoslovaški republiki. Dasi se je produkcija zlata zvišala, se rudniki vendar ne izplačujejo. Vzrok izgub je nizka cena zlata. Največji rudnik, v Roudnem, da na leto 360 kg grobelega zlata. Rudnika v Lipči in Milešovi sta bogata z zlato rudo in je upanje, da se bo tukaj pridobivanje zlata povečalo.

— Povišanje in izplačilo draginskih doklad železniškemu osebju. Prejeli smo: Po dolgotrajnem zavlačenju povišanja draginskih doklad železniškemu osebju, so gospodje vendar enkrat uvideli njih bedo ter milostnim potom dovolili, da se razlika povišanih — in znižanih — doklad izplača. Kedo je bil deležen povišanja — seveda samo višji uradniki, katerim se je izplačalo na razlik povišanja od 1. 1. do 31. 5. 1922 po 8 do 16.000 K in še več, poduradnikom in nižjim uslužbencem so pa isto znižali, tako da ima vsaki po več sto dinarjev plačati še nazaj na preveč prejetih dokladah za 5 mesecev. Dobro se skrbi pri nas za nižje uslužbenke, kateri se nahajajo že itak popolnoma v obupnem stanu in pomanjkanju. S tem so jih privedli do tega, da dan za dnem zapuščajo državne službe, ker vsak navadni privatni delavec ima danes večji zaslužek. Po členu 5 odredbe o novih draginskih dokladah so uvrščene ženske pisarniške moči, katere imajo transportni izpit, med strokovno osebje, poduradniki in poduradniški pripravniki s srednješolsko izobrazbo in transportnim izpitom pa med nestrokovno osebje. Na podlagi tega ima ženska moč z ljudskošolsko izobrazbo draginskih doklad dnevno 24 dinarjev, a poduradniški pripravniki s srednješolsko izobrazbo in transportnim izpitom dnevno 17 dinarjev. Pisarniškim pomočnikom, kateri imajo istotako srednješolsko izobrazbo, so doklade znižali od 16 Din na 14 Din, tako, da mora vsak plačati 600 Din nazaj. Od česa naj sedaj živi? To je

nam kulturnim ljudem — povišanje. Ali imamo danes tako svobodo, da smejo živeti le višje glave in drugi gre pa lahko s svojo stradaljo družino živ v zemljo? Gospodje na stolčkih, le tako naprej, a mi pa upamo, da bo tudi tega enkrat konec.

— Uradne ure pri okrajnih glavarstvih. Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo je odredilo, da traja odslej pri oddelku za notranje stvari in pri okrajnih glavarstvih delovni čas od pol 8. do 14. ure, ob sobotah pa od pol 8. do pol 14. ure. Ob nedeljah in praznikih se s strankami ne občuje.

— Preureditev selske službe pri poštne uradu Juršinci. S 1. junijem t. l. se preuredi pri pošti Juršinci dostavljanje poštne pošiljke po selskem pismonoši v sledečih krajih: 1. okraj: Strmec, Dragovič, Pesjak, Grinci, Zagorci, Zagorski Zasad, Senčak, Lakošak, Lešikovec, Botkovci, Oblačak in Oblaki. V II. okraju: Gradošak, Gabrnik, Mostje, Klaponci, Kukova, Vinšček, Rotman, Revenjak, Šlekar in Vodol. Dostavljalo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju pa vsak torek, četrtek in soboto.

— Vlom. Dne 5. maja je vlomil na Zirovskem vrhu skozi streho v hišo št. 64 neznan vlomilec, kateri je odnesel delavcu Pavlu Mravlji obleke in perila v vrednosti 9850 kron.

Ljubljanski dogodki.

lj Iz tobačne tovarne. Ker je celokupni jugoslovanski javnosti znano, kako skrbi država za svoje uslužbenke, ki gladi hirajo in počasi umirajo, nameravajo delavci ljubljanske tobačne tovarne naprositi pokrajinsko upravo, da jim dovoli prirediti v kratkem cvetlični dan, pri čemer bi se pobirali prispevki za gladujoče tobačno delavstvo. Mislimo, da nam pojde v tem slučaju pokrajinska uprava na roko in da nam bo dovolila milostno pobiranje. Ker se dovoljujejo razne »svotice« Sokolom in fašistom, mislimo, da nam gospod pokrajinski namestnik ne bo odbil prošnje, za kar mu bo delavstvo tobačne tovarne do smrti hvaležno. — Več tobačnih delavcev.

lj Roparski napad se je izvršil nocoj po noči v Ljubljani. Snoči okrog 9. ure zvečer se je pripeljal z gorenjskim vlakom v Ljubljano neki Breznik iz Ormoža. Pridružil se mu je Rudolf Lamut, bivši občinski tajnik v Sevnici. Ta je pred kratkim poveril več denarja, vsled česar ga je iskala policija. Breznik se je, nič hudega sluteč, izdal Lamutu, da ima pri sebi okrog 70.000 kron denarja. Tega se je Lamut hotel polastiti. Priliko mu je Breznik nudil sam. Povprašal je Lamuta za svet, kje bi dobil prenočišče. Lamut mu je nasetoval hotel Bellevue, kar je Breznik hvaležno sprejel. Šla sta skupaj do Koslerjevega zidu za gradom pod gozdom. Tu je Lamut naenkrat z nožem sunil Breznika v trebuh. Ta je sprožil v naglici revolver v zrak. Medtem se je Breznik nezavesten zgrudil na tla. Lamut je videl, da ne bo mogel pravočasno pobrati denarja, in je pobegnil. Kmalu nato je prispela na lice mesta policijska straža, ki je našla nezavestnega Breznika. Prepeljali so ga v deželno bolnico. Rana na levi gornji strani je precej težka. — Lamuta je potem policija še tekom noči prišla in ga odala v zapore deželnega sodišča.

lj K našemu včerajšnjemu poročilu o prvem nastopu jugofašistov na občnem zboru

ru akademskega podpornega društva v Ljubljani moramo podati na podlagi avtentičnih obvestil nekaj stvarnih popravkov, ker naš poročevalec v splošnem dirindaju ni mogel presoditi situacije tako kot je bila v resnici, ker dejansko vedo za potek incidenta samo tisti, ki so se ga aktivno udeležili, ali pa so bili v neposredni bližini. 1. Strel ni bil oddan v vrste kat. dijaštva, marveč v zrak, ker je bil signalen strel za splošen umik dalmatinskih fašistov, ki so se čutili za hrbtom ogrožene od slovenskih fantov. Akademik, ki je izprožil samokres, je bežal, kar so ga noge nesle, in naši ga niso mogli dohiteti. 2. Govornik ni padel v nezavest, marveč je ostal hladnokrvnen in se je po oddanem strelu odstranil kakor vsi drugi. 3. Pač pa je bil namenjen na govornika z viška silen udar s stolom, katerega pa je prestregel narodni socialist Baš s svojo roko, ki je vsled udarca v zapestje nevarno otekla. — V ostalem se je zgodilo vse tako, kot smo poročali včeraj in kot poročamo danes.

lj Jugofašisti pri avstrijskem cesarju. »Sutro« priobčuje sledečo objavo: »Organizacija jugoslovanskih nacionalistov pozivlja vse že prijavljene, kakor tudi vse, ki želijo vstopiti v organizacijo, da se čimprej prijavijo v pisarni. (Hotel »Soča«, št. 1, stara hiša.) Uradne ure od pol 12. do pol 13. in od 15. do 18. — Odbor Orjuna.« — Hotel »Soča« je namreč hotel »Pri avstrijskem cesarju«. Boljšega lokala si res niso mogli izbrati jugofašisti! Mi pa vemo sedaj dvoje:

Ali ste že pridobili vsaj po enega novega naročnika?

NOVI ČAS

je odvisen le od Vaše pomoči in Vašega sodelovanja! »NOVI ČAS« je glasilo krščanskega delovnega ljudstva in Vaš list!

Delujte neumorno, da se razširi in da se po njem razširijo ideje krščanskega socializma v vsako kočjo!

Tovariši!

Ali ste že storili svojo dolžnost? Ali ste že naročili dnevnik?

Novi čas?

Pomnilci!

List krščanskega delovnega ljudstva

NOVI ČAS?

NOVI ČAS?

Za njihovo količino in pa to, da se hoče »Jugotrovcem« pretepašstva. Potrebno nam je bilo oboje. V tem oziru je za našo protiakcijo včerajšnji občni zbor PDJA velikega pomena. Mislimo, da pojde vsa poštena slovenska javnost za nami.

lj Policijska kronika. V Selenburgovi ulici je nek nepreviden kolesar podrl na tla 72 letnega slepega gospoda Ivana Pajka, ki je bil poseben na nogah hudo poškodovan. — V Selenburgovi ulici je bil z avtomobilom povožen nek starejši gospod. Šofer se ni za žrtve svoje neprevidnosti nič zanimal in se je mirno odpeljal naprej. — Osebe, katere so privedene na policijo, ker so brezpogotnega lista ali vizuma prekoračile državno mejo, morajo položiti kavecjo 200 do 500 kron, katere se sprejmejo tudi v tuji valuti. — Herbertu Cambergerju je vrzel kamen v glavo Franc Ravnika in ga je močno poškodoval. — Posestniki Marii Klemenc v Trnovski ulici je bila ukradena obleka v vrednosti 1500 K. — 4158 kron je bilo ukradeni ali jih je izgubila v Ljubljani Vida Turkova iz Drage pri Ribnici. — Iz ljubljanskega policijskega okoliša je bil za dobo 3 let izgnan kot nevaren tat Leopold Zupancič, rojen v Ljubljani, pristojen pa na Bled.

lj Deželnemu muzeju v Ljubljani je podaril gospod Henrik pl. Schollmayer - Lichtenberg posestnik grada Uševk pri Rakeku, lepo živo čapljio, ustreljeno 21. aprila t. l. Gospod B. Bunc, trgovec v Ljubljani, pa je daroval severnega slapnika in navadnega tetreva.

Agitirajte za »Novi čas« od moža do moža!

Izdaja konzorcij »Novega Časa«. Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Umetni led

Mesnega oddelka »Gospodarske zveze« v Ljubljani

V ploščah po 11 kg.

Dnevna produkcija 2000 kg.

Plošča ledu Din. 13'--.

Večjim naročnikom dostavljamo led vsako jutro na dom.

I. delavsko konsumno društvo v Ljubljani

sprejema od svojih članov hranilne vloge v vseh svojih prodajalnah, katerih je v Sloveniji 36. Obrestujejo se po 5 %!

Član ima pri tem dvakratni dobiček. Najprej dobi 1 % več kot drugje, drugič ima korist njegova zadruga, ker pride ceneje do potrebnega kredita.

Tunel.

50

Roman, Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

»O, mister Hobby,« se je laskal črnc, »Vi ste dobri, pravijo — o, mister Hobby —« in poljubljaj je Hobbyju vrat in ušesa. Ker pa ga je Hobby udaril po rokah, ga je v hipu obsedla blazna besnost: mislil je, da se ga hoče Hobby otresti. Z vso silo je priklenil roke Hobbyju okoli vratu in hropel: »Misliš, da me moreš pustiti tu poginiti, Hobby? Ti misliš —!« In padel je z glasnim krikom na tla, kajli Hobby mu je bil polisnil palce v oči.

»Hobby, mister Hobby,« je moldeval, javkal ter dvigal roke, ne zapuščajte me, pri Vaši materi, pri Vaši dobri, stari materi —

Hobby je lovil sapo. Prsa so se mu krčila, otrpeval je, nategovalo ga je; mislil je, da je na koncu.

»Pridi!« je dejal, ko je spet prišel k sapi. »Prokleli vrati! Pod tem vlakom morava! Ako me boš še dušil, te ubijem.«

»Hobby, dobri mister Hobby!« In Jakson je lezel stokajoč in skomlajajoč za Hobbyjem, držeč se z eno roko Hobbyjevega pasu.

»Hurry up you idiot! — Podvizaj se, tepec!« Hobbyju je hotelo raznesti senca.

Rov je bil v dolžini treh milj skoraj popolnoma razdejan ter zasul od podbojev in kamenja. Povsod so plezale sence, krvave, razbite, kričeče, javkajoče, neme, ter hropele naprej, kolikor so jim dopuščale moči. Ljudje so plezali čez vlake s kamenjem in gradivom, ki so bili vrženi s tira, lezli po grmadah grušču navzgor in navzdol, potiskali se skozi tramovje. Čim dalje so se rili, tem več tovarišev so srečali, ki so vsi hileli naprej. Tu je bilo čisto temno in le bled sij se je večasi zalizal

v rov. Dim je prodiral dalje, grizel v pljuča, in kakor hitro so ga čutili v nosu, so planili v obupen dir.

Brutalno so drveli preko hrupel počasi se plazečih ranjencev, pobijali se s pestmi, da pridobe samo kratek korak, in neki barvnopolni človek je vihtel svoj nož ter vsakega slepo zabodel, ki mu je prišel na pot. Pri nekem ozkem prehodu med prekucenim vagonom in križem zmecanimi podboji se je bila pravca bilka. Revolverji so pokali in kriki zadelih so se mešali z besnim tuljenjem onih, ki so drug drugega dušili. Toda drug za drugim je izginil skozi razpoko in ranjenci so stokaje lezli za njimi.

Na to je proga postala bolj prosta. Tu je stalo manj vlakov napoli in eksplozija ni podrla vseh podbojev. Toda bila je popolna tema. Hropeč, škripajoč z zobmi, oznojeni in okrvavljeni so se ripsali in plzali begunci naprej. Zaletavali so se v tramovje in vpili, prekopicavali se preko vagonov in iskali. Naprej! Naprej! Besni nagon samohranilne je počasi popuščal in polagoma se je spet vzbujal čut tovarištva.

»Semkaj, tu je pol prosta!«

»Ali se more tu skozi?«

»Desno ob vagonih!«

Tri ure po katastrofi so dosegli prvi delavci iz razbitega, z lesom opaženega rova vzporedni rov. Tudi tu je bila razsvetljava prelgana. Bila je črna noč; tulili so od besnosti. Nobenega vlaka! Nobene luči! Mošlvo vzporednega rova je bilo že davno pobegnito in vsi vlaki so odpeljali.

Pritisnil je dim in blazno drvenje se je začelo iznova.

Tolpa je zdrsavala, tekla, gnala se dobro uro po temi naprej, potem so padli prvi opečani na tla.

»Saj nima pomena!« so vpili. »Štiristo kilometrov ne moremo dirjati!«

»Kaj naj storimo?«

»Počakajmo, da pridejo po nas!«

»Pridejo po nas? Kdo pride?«

»Od lakole umremo!«

»Kje so zaloge?«

»Kje so zasilne svetiljke?«

»Da, kje so?«

»Mac —!«

»Da, le čakaj, Mac —!«

In namah je vzplamtel v njih sovraštvo. »Čakaj, Mac! Ko pridemo na svetlo —!

Toda prišel je dim in planili so iznova dalje, dokler jim niso spet klecala kolena.

»Tu je postaja, halol!«

Postaja je bila temna in zapuščena. Stroji so stali, vse je panika iztrgala s seboj.

Tolpa je drla v postajo. Postaje so dobro poznali. Vedeli so, da se tu nahajajo plombirani zaboji z živčjem, ki jih je trebalo le odpreti.

Hreščalo in pokalo je v temi. Pravzaprav ni bil nihče lačen, kajli groza jim je lakolo pregnala. Toda sredi zaloga se je v njih zbudil divji instinkt, da si nabasajo želodce in vrgli so se kot volkovi na zaboje. Nallačili so si žepe z živčjem. Se več, brezzmiselnost so v grozi in besnosti raztresli vreče prepečenca in suhega mesa, razbili na tisoče steklenic.

»Tu so svetiljke!« je vpil neki glas.

Bile so zasilne žarnice s suhimi baterijami; trebalo bi jih samo odpreti.

»Sloj, ne odpiraj, ustrelim!«

»Zakaj ne?«

»Lahko eksplodiral!«

Samo ta misel je zadostovala, da so okameneli. Od groze so onemeli.

Toda privil se je spet dim in pogon se je začel iznova.

(Dalje.)